

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2508 - 2519" เป็นการวิจัยวิทยานิพนธ์ดังกล่าวจำนวน 70 เล่ม โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ วิธีวิจัย และระเบียบวิธีสถิติ ที่ผู้เขียนวิทยานิพนธ์สาขาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใช้ในการวิจัย
2. เพื่อศึกษาขอบเขตเนื้อหาของวิทยานิพนธ์สาขาบรรณารักษศาสตร์
3. เพื่อประเมินข้อดีและข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นเรื่องทั่วไปเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ เช่น ชื่อผู้เขียนวิทยานิพนธ์ ชื่อเรื่อง เพศของผู้เขียนวิทยานิพนธ์ที่สำเร็จการศึกษา วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีวิจัย และระเบียบวิธีสถิติที่ใช้ เป็นต้น ส่วนที่ 2 เป็นเกณฑ์พิจารณาลักษณะต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์ 11 ลักษณะ ได้แก่ ชื่อเรื่อง ปัญหาความชัดเจนของวัตถุประสงค์ นิยามศัพท์เฉพาะ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เนื้อหา แบบการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล การย่อและการสรุปผล ข้อเสนอแนะ และรูปแบบของรายงาน

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์สาขาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2508 - 2519 จำนวน 70 เล่ม ปรากฏผลดังนี้

1. ในจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา 70 คน เป็นเพศหญิงเป็นส่วนใหญ่คือ จำนวน 65 คน หรือร้อยละ 92.86 มีผู้สำเร็จการศึกษาที่เป็นชายเพียง 5 คน หรือร้อยละ 7.14 และปีการศึกษา 2519 มีผู้สำเร็จการศึกษามากที่สุด ซึ่งหมายถึงมีวิทยานิพนธ์จำนวนมากที่สุดด้วย คือ 23 เล่ม หรือร้อยละ 32.81 ของจำนวนวิทยานิพนธ์ทั้งหมด

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่จำนวน 42 เล่ม หรือร้อยละ 60.00 เป็นการวิจัยเพื่อไขแก้ปัญหหรือปรับปรุงงาน วิทยานิพนธ์จำนวนน้อยที่สุดคือ 1 เล่ม หรือร้อยละ 1.43 เป็นการวิจัยเพื่อใช้วางแผนงานที่ริเริ่มขึ้นใหม่

3. วิธีวิจัย

วิทยานิพนธ์จำนวนสูงสุด 56 เล่ม หรือร้อยละ 80.00 ใช้วิธีวิจัยแบบสำรวจ วิทยานิพนธ์จำนวนน้อยที่สุดคือ 14 เล่ม หรือร้อยละ 20.00 ใช้วิธีวิจัยจากเอกสารหรือการวิจัยเชิงประจักษ์ แต่ไม่มีวิทยานิพนธ์เล่มใดใช้วิธีวิจัยแบบทดลองและการศึกษาเฉพาะกรณี

4. ระเบียบวิธีสถิติที่ใช้ในการวิจัย

วิทยานิพนธ์จำนวน 48 เล่ม หรือร้อยละ 68.57 ใช้ระเบียบวิธีสถิติช่วยในการวิจัย ส่วนวิทยานิพนธ์จำนวนที่เหลือ 22 เล่ม หรือร้อยละ 31.43 ไม่ใช้ระเบียบวิธีสถิติในการวิจัย ระเบียบวิธีสถิติที่ใช้เป็นวิธีสถิติขั้นพื้นฐาน ที่นิยมใช้กันมากได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ขอบเขตการวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์ของวิทยานิพนธ์แต่ละเล่ม ซึ่งแบ่งตามเนื้อเรื่องและลักษณะงานห้องสมุด ปรากฏว่ามีวิทยานิพนธ์ที่มีขอบเขตเนื้อหาในเรื่องภูมิหลังและเรื่องบริการผู้อ่านจำนวนเท่ากัน คือ เรื่องละ 16 เล่ม หรือร้อยละ 22.86 รองลงมาได้แก่วิทยานิพนธ์ที่มีขอบเขตเนื้อหาเรื่องทรัพยากรห้องสมุดจำนวน 15 เล่ม หรือร้อยละ 21.43 แต่ไม่มีวิทยานิพนธ์เล่มใดที่มีขอบเขตเนื้อหาเรื่องบรรณารักษศาสตร์สากล และวิธีการวิจัย

ถ้าแบ่งขอบเขตเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ตามประเภทห้องสมุด พบว่าวิทยานิพนธ์
จำนวนสูงสุด 38 เล่ม หรือร้อยละ 54.28 มีขอบเขตเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวกับห้องสมุด
ประเภทใดประเภทหนึ่ง วิทยานิพนธ์จำนวนรองลงมาคือ 17 เล่ม หรือร้อยละ 24.28
มีขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย และวิทยานิพนธ์จำนวน
ต่ำสุด 2 เล่ม หรือร้อยละ 2.86 มีเนื้อหาเกี่ยวกับห้องสมุดมากกว่า 1 ประเภท

6. วิทยานิพนธ์จำนวนสูงสุด 27 เล่ม หรือร้อยละ 38.57 มีลักษณะต่าง ๆ
ครบถ้วนตามเกณฑ์หรือแบบการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ วิทยานิพนธ์จำนวนรองลงมาคือ 20
เล่ม หรือร้อยละ 28.57 ไม่มีนิยามศัพท์เฉพาะ วิทยานิพนธ์จำนวน 16 เล่ม หรือ
ร้อยละ 22.86 ไม่มีนิยามศัพท์เฉพาะ และไม่มีการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวิทยานิพนธ์
จำนวนต่ำสุดคือ 7 เล่ม หรือร้อยละ 10.00 ไม่มีการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7. การประเมินค่าวิทยานิพนธ์ 70 เล่ม ปรากฏผลดังนี้คือ

เฉลี่ยโดยทั่วไปวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี วิทยานิพนธ์เล่มที่ได้
คะแนนสูงสุดได้คะแนนร้อยละ 97.92 ส่วนวิทยานิพนธ์ที่ได้คะแนนต่ำสุดได้คะแนนร้อย
ละ 66.67 คะแนนเฉลี่ยของวิทยานิพนธ์ทั้งหมดในแต่ละลักษณะได้แก่ลักษณะชื่อเรื่อง
ปัญหา วัตถุประสงค์ นิยามศัพท์เฉพาะ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เนื้อหา แบบการวิจัย การ
วิเคราะห์ข้อมูล การย่อและการสรุปผล ข้อเสนอแนะ และรูปแบบของรายงาน ส่วนใหญ่
อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ ยกเว้นคะแนนเฉลี่ยประจำลักษณะรูปแบบของรายงาน อยู่ในเกณฑ์
ค่อนข้างต่ำ คือมีคะแนนเฉลี่ยเพียง 3.01 จากคะแนนเต็ม 5 และมีวิทยานิพนธ์จำนวน
มากคือ 52 เล่ม หรือร้อยละ 74.29 ได้คะแนนประจำลักษณะดังกล่าวต่ำกว่าคะแนน
เฉลี่ย

ส่วนข้อดีและข้อบกพร่องของลักษณะต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์ พอจะสรุปได้ดังนี้
คือ ลักษณะ วัตถุประสงค์ และข้อเสนอแนะ อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ส่วนชื่อเรื่อง ปัญหา นิยาม
ศัพท์เฉพาะ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการย่อและการสรุปผล อยู่ในเกณฑ์ดี แบบการวิจัย
และการวิเคราะห์ข้อมูลอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี แต่ลักษณะเนื้อหาจกอยู่ในเกณฑ์พอใช้ และ
รูปแบบของรายงานอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ

8. ความเหมาะสมในการใช้วิทยานิพนธ์ประกอบการเรียนการสอนบรรณารักษศาสตร์

วิทยานิพนธ์สาขามรรณารักษศาสตร์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีเนื้อหาที่สามารถใช้ประกอบการเรียนและการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ได้ วิชา "หน้าที่ต่อสังคมของห้องสมุด" เป็นวิชาที่มีวิทยานิพนธ์จำนวนมากที่สุดที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่แม้จะไม่สามารถใช้ประกอบการเรียนวิชาใดได้โดยตรง แต่สามารถใช้ในฐานะเป็นเอกสารเพื่อก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผล

1. จากการวิจัยเกี่ยวกับจำนวนและเพศของผู้เขียนวิทยานิพนธ์พบว่า ในจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา 70 คน เป็นเพศหญิงเกือบทั้งหมด คือจำนวน 65 คน เป็นเพศชายเพียง 5 คน ซึ่งอาจแสดงให้เห็นว่า บุคคลในวงการอาชีพบรรณารักษและบรรณารักษศาสตร์ เป็นหญิงมากกว่าชาย ทั้งนี้ประกอบกับการวิจัยของชุกติมา สัจจามันท์¹ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามหาบัณฑิต และมหาบัณฑิต วิชาบรรณารักษศาสตร์ ส่วนใหญ่เป็นหญิง การวิจัยของกฤษณ์ สุวรรณรัตน์² พบว่า อาจารย์แผนกวิชา

¹ชุกติมา สัจจามันท์, "การสำรวจสถานภาพการทำงานของบัณฑิต (ปีการศึกษา 2502-2516) และมหาบัณฑิต (ปีการศึกษา 2507-2516) สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518).

²กฤษณ์ สุวรรณรัตน์, "การศึกษาคัดเปรียบเทียบและข้อเสียเปรียบในการรับผิดชอบงานห้องสมุดของอาจารย์วิชาบรรณารักษศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519).

บรรณารักษศาสตร์ในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นหญิง เช่นกัน และจากการสำรวจบทบาทของบรรณารักษ์อาวุโสต่อการพัฒนาการห้องสมุดและบรรณารักษศาสตร์ในประเทศไทยของ วิลาวรรณย์ เจริญวารากุล¹ ปรากฏว่า จากจำนวนประชากร 10 คน ที่เลือกศึกษาเนื่องจากเป็นบุคคลอาวุโสในวงการห้องสมุดและบรรณารักษศาสตร์ เป็นเพศหญิงเกือบทั้งหมด คือ 8 คน จึงพอสรุปได้ว่า ในวงการอาชีพบรรณารักษ์และวิชาบรรณารักษศาสตร์ในประเทศไทยเป็นหญิงมากกว่าชาย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิทยานิพนธ์ส่วนมากคือ 42 เล่ม จาก 70 เล่ม มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้แก้ปัญหาหรือปรับปรุงงาน แต่ในทางปฏิบัติเท่ากับว่า วิทยานิพนธ์เหล่านี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการศึกษาชั้นปริญญาโทสาขานิติศาสตร์เท่านั้น เนื่องจากวิทยานิพนธ์เหล่านี้ไม่ได้นำไปเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวางโดยแท้จริง

3. จากการวิจัยพบว่า วิธีวิจัยที่ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ใช้ในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยแบบสำรวจ ซึ่งมีจำนวนมากถึง 56 เล่ม หรือร้อยละ 80 การวิจัยแบบนี้ส่วนมากมักจะเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์ตัวอย่างประชากรที่เลือกสำหรับการวิจัย ซึ่งยังผลให้ผู้วิจัยเหล่านี้จะต้องใช้ระเบียบวิธีสถิติช่วยในการวิจัยด้วย เพราะข้อมูลที่ได้อาจจะปรากฏในรูปตัวเลขที่จะต้องนำมาแปลความและวิเคราะห์ต่อไป การวิจัยพบว่ามีวิทยานิพนธ์ 48 เล่ม หรือร้อยละ 68.57 ใช้ระเบียบวิธีสถิติช่วยในการวิจัย และส่วนใหญ่เป็นวิธีสถิติขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

¹วิลาวรรณย์ เจริญวารากุล, "บทบาทของบรรณารักษ์อาวุโสต่อการพัฒนาการห้องสมุดและบรรณารักษศาสตร์ในประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขานิติศาสตร์ แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520).

4. จากการวิจัยพบว่า วิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์มีขอบเขตเนื้อหาในเรื่อง ภูมิหลังและบริการผู้อ่าน จำนวนเรื่องละ 16 เล่มเท่ากัน เรื่องภูมิหลังที่มีผู้วิจัยกันมาก ได้แก่ เรื่องที่เกี่ยวกับประวัติของนักเขียนและงานประพันธ์ในคำนำ ประเมินค่าผลงานประพันธ์ ประวัติของหนังสือและการพิมพ์ ส่วนเรื่องบริการผู้อ่าน มีผู้วิจัยเกี่ยวกับงานบริการต่าง ๆ ของห้องสมุดเกือบทุกชนิดของงานบริการ เช่น บริการจ่าย - รับหนังสือ บริการตอบ คำถามและช่วยการค้นคว้า บริการวารสาร ตลอดจนการสำรวจความคิดเห็นและการใช้ บริการของผู้ใช้ห้องสมุด การศึกษาความสนใจ และความต่องานในการอ่าน เป็นต้น แต่ไม่มีวิทยานิพนธ์เล่มใดวิจัยเกี่ยวกับบรรณารักษศาสตร์สากล บรรณารักษศาสตร์เปรียบเทียบ และบรรณารักษศาสตร์ในประเทศอื่น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการขาดประสบการณ์ในเรื่องบรรณารักษศาสตร์ของประเทศต่าง ๆ การขาดแคลนเอกสารอ้างอิง การขาดเงินทุนในการวิจัย ตลอดจนมีระยะเวลาในการวิจัยจำกัด เป็นต้น นอกจากนี้ ยังไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวกับวิธีการวิจัย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ศึกษายังไม่มีความรู้ความเข้าใจอย่างกว้างขวางและลึกซึ้งในวิธีการวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์ งานวิจัยที่เกี่ยวกับวิธีการวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์ อาจจะทำได้โดยอาจารย์บรรณารักษศาสตร์ที่มีความรู้และความสนใจในวิธีการวิจัยดังกล่าว ซึ่งอาจจะทำการวิจัยเพื่อเสนอแนะวิธีการวิจัยทางบรรณารักษศาสตร์ที่เหมาะสมกับปัญหาในลักษณะต่าง ๆ เป็นต้น

ถ้าแบ่งขอบเขตเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ตามประเภทห้องสมุด พบว่าวิทยานิพนธ์จำนวนสูงสุด 38 เล่ม หรือร้อยละ 54.28 มีเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวกับห้องสมุดประเภทหนึ่งประเภทใด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะจำนวนห้องสมุดและลักษณะงานห้องสมุดของห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ในประเทศไทยยังมีไม่พอเพียงที่จะนำมาวิจัยได้ และการวิจัยพบว่า มีวิทยานิพนธ์จำนวนรองลงมาคือ 17 เล่ม หรือร้อยละ 24.28 มีขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมีลักษณะงานที่กว้างขวาง มีจำนวนผู้ใช้บริการมาก และมีจำนวนของห้องสมุดมาก เพียงพอที่จะใช้เป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัย

5. การประเมินค่าวิทยานิพนธ์

การวิจัยได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาวิทยานิพนธ์ไว้ 11 ลักษณะ คือชื่อ-เรื่อง ปัญหา วัตถุประสงค์ นิยามศัพท์เฉพาะ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เนื้อหา แบบการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล การขอและการสรุปผล ข้อเสนอแนะ และรูปแบบของรายงาน และกำหนดคะแนนประจำลักษณะรวม 48 คะแนน แต่จากการสำรวจพบว่า ถ้าจะใช้เกณฑ์ 11 ลักษณะ พิจารณาตัดสินวิทยานิพนธ์ที่เป็นประชากรในการวิจัยทั้ง 70 เล่ม จะทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนไปมาก เพราะวิทยานิพนธ์บางเล่มไม่มีลักษณะครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้ ขึ้นกับลักษณะของปัญหาที่ผู้เขียนวิทยานิพนธ์แต่ละคนเลือกวิจัย ผู้วิจัยจึงได้แบ่งวิทยานิพนธ์ตามความครบถ้วนของลักษณะตามเกณฑ์เป็น 4 จำพวก ได้แก่ วิทยานิพนธ์ที่มีลักษณะครบถ้วนทั้ง 11 ลักษณะ วิทยานิพนธ์เล่มที่ไม่มีนิยามศัพท์เฉพาะและไม่มีการวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิทยานิพนธ์เล่มที่ไม่มีนิยามศัพท์เฉพาะ และวิทยานิพนธ์เล่มที่ไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม การแบ่งวิทยานิพนธ์เป็น 4 จำพวกดังกล่าว ไม่สามารถครอบคลุมวิทยานิพนธ์ได้ครบถ้วน กล่าวคือ มีวิทยานิพนธ์ 1 เล่ม ที่ไม่มีลักษณะ "ข้อเสนอแนะ" ได้แก่ วิทยานิพนธ์เล่มที่ 5 เรื่องสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาคำรงราชานุภาพ พระนิพนธ์และผลงานด้านพัฒนาหอสมุดแห่งชาติ ของพระองค์ ของ เอมอร เจริญรัต ซึ่งทำให้ไม่มีคะแนนสำหรับ "ข้อเสนอแนะ" นอกจากนั้นยังไม่มีลักษณะ "แบบการวิจัย" ที่เด่นชัด ยังผลให้คะแนนของวิทยานิพนธ์เล่มนี้อยู่ในอันดับสุดท้าย ทั้งที่วิทยานิพนธ์เล่มดังกล่าวช่วยให้ผู้อ่านได้ทราบถึงพระนิพนธ์ และผลงานด้านพัฒนาหอสมุดแห่งชาติของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาคำรงราชานุภาพอย่างชัดเจน และเข้าใจง่าย และเป็นวิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษศาสตร์เล่มแรก ที่ศึกษาเกี่ยวกับชีวประวัติและผลงานของบุคคลผู้มีชื่อเสียงทางด้านที่เกี่ยวกับหนังสือ

6. จากการวิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ยของวิทยานิพนธ์ทั้ง 70 เล่ม ในแต่ละลักษณะ อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ ยกเว้นลักษณะ "รูปแบบของรายงาน" และ "เนื้อหา" อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ

พอจะสรุปข้อดีและข้อเสียของวิทยานิพนธ์ทั้ง 70 เล่ม ได้ดังนี้

ข้อดี

ข้อเรื่อง อยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือข้อเรื่องมีความชัดเจน เพราะมีลักษณะเฉพาะเจาะจง ระบุขอบเขตของปัญหาแน่ชัด ข้อเรื่องครอบคลุมขอบเขตของปัญหาที่ศึกษาได้ทั่วถึง และใช้ภาษาถูกต้อง

ปัญหา ลักษณะของปัญหาอยู่ในเกณฑ์ดี ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่กำหนดและระบุขอบเขตของปัญหาชัดเจน เลือกวิจัยปัญหาที่สำคัญและเป็นปัญหาใหม่ ๆ ขอบเขตของปัญหากว้างขวางพอที่จะพิจารณาเรื่องราวได้ถูกต้องและทั่วถึง รวมทั้งเป็นปัญหาที่มีคุณค่าพอสมควร

วัตถุประสงค์ อยู่ในเกณฑ์ดีมาก วัตถุประสงค์ของงานวิจัยเกือบทุกเล่ม (69 เล่ม จาก 70 เล่ม) มีความชัดเจน ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยสัมพันธ์กับขอบเขตของปัญหาที่ศึกษา และจัดเรียงลำดับความสำคัญของวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างเป็นเหตุเป็นผล

นิยามศัพท์เฉพาะ อยู่ในเกณฑ์ดี ผู้วิจัยระบุและนิยามศัพท์เฉพาะไว้ชัดเจนและได้รักษาความหมายของศัพท์เฉพาะไว้อย่างสม่ำเสมอ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จัดอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนใหญ่จะเป็นงานวิจัยที่เหมาะสมและตรงกับเรื่องที่วิจัย และผู้วิจัยจัดลำดับรายงานที่ศึกษาค้นคว้าตามลำดับตอนหลัง ทั้งยังบันทึกและสรุปผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย

แบบการวิจัย จัดอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี เพราะผู้วิจัยส่วนใหญ่อธิบายรายละเอียดของวิธีการวิจัยไว้ชัดเจน เลือกใช้วิธีวิจัยเหมาะสมกับปัญหา และระบุชัดเจนว่าประชากรคือใคร มีจำนวนประชากรเท่าไร ทั้งเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล จัดอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดีเช่นกัน เนื่องจากได้มีการ
วิเคราะห์ข้อมูลอย่าง เป็นเหตุเป็นผล อธิบายสิ่งที่ค้นพบชัดเจน

การย่อและการสรุปผล อยู่ในเกณฑ์ดี เพราะผู้วิจัยส่วนใหญ่เสนอปัญหาอย่าง
ชัดแจ้ง ได้ความครบถ้วน อธิบายวิธีดำเนินการวิจัยและแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล
ชัดเจน และสรุปผลอย่าง เป็นเหตุเป็นผลโดยอาศัยผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อเสนอแนะ อยู่ในเกณฑ์ดีมาก เนื่องจากเป็นข้อเสนอแนะที่มีเหตุผลเหมาะสม
และสัมพันธ์กับผลสรุปของงานวิจัย

ขอบกพร่อง

เนื้อหา จัดอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ทั้งนี้เพราะวิทยานิพนธ์จำนวนมากกว่าครึ่งของ
จำนวนวิทยานิพนธ์ทั้งหมด (43 เล่ม จาก 70 เล่ม) มีคะแนนประจำเล่มต่ำกว่าค่า
เฉลี่ย วิทยานิพนธ์จำนวนดังกล่าวส่วนใหญ่บกพร่องในเรื่องสำนวนภาษา และบกพร่อง
ในเรื่องความถูกต้องของการอ้างอิงเอกสาร หรือการอ้างอิงบุคคลที่ทำการสัมภาษณ์
แต่อย่างไรก็ตาม การพิจารณาเรื่องความถูกต้องของการอ้างอิงอาจจะกระทำไม่ได้
เต็มที่ เพราะผู้วิจัยใช้เพียงวิธีสุ่มตัวอย่างบางเชิงอรรถมาทดสอบเท่านั้น ไม่ได้ตรวจสอบทุก
เชิงอรรถของวิทยานิพนธ์แต่ละเล่ม ในกรณีผู้เขียนวิทยานิพนธ์อ้างอิงถึงบุคคลที่
ได้สัมภาษณ์มา บางครั้งใช้ชื่อ สกุล ตำแหน่งหน้าที่การงานไม่ถูกต้อง ผู้วิจัยจะสามารถ
ทราบว่า เป็นการอ้างอิงที่ถูกต้องหรือไม่ ก็ต่อเมื่อผู้วิจัยได้ทราบภูมิหลังของบุคคลที่ถูก
สัมภาษณ์เท่านั้น จึงอาจทำให้มีวิทยานิพนธ์บาง เล่มที่อ้างอิงผิดพลาดในทำนองดังกล่าว
แต่ผู้วิจัยไม่ทราบ จึงทำให้เหมือนกับได้คะแนนข้อผิดพลาดนั้น ในทำนองเดียวกันอาจมี
เนื้อหาบางส่วนของวิทยานิพนธ์บาง เล่มคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ผู้วิจัยจะทราบ
ถึงความคลาดเคลื่อน ก็ต่อเมื่อผู้วิจัยมีประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ หรือทราบภูมิหลังของ
เรื่องนั้น ๆ เท่านั้น ดังนั้น การวิจัยเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหา ความถูกต้องของ
การอ้างอิงอาจจะมีข้อบกพร่อง เนื่องจากข้อจำกัดดังกล่าวแล้ว

รูปแบบของรายงาน อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ คะแนนเฉลี่ยประจำลักษณะนี้อยู่ในเกณฑ์ต่ำคือ 3.01 จากคะแนนเต็ม 5 และมีวิทยานิพนธ์จำนวนสูงถึง 52 เล่ม หรือร้อยละ 74.29 โค้ดคะแนนประจำลักษณะรูปแบบของรายงานต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ย ข้อบกพร่องที่พบส่วนใหญ่คือ ข้อบกพร่องในเรื่องการพิมพ์ ซึ่งตัวอักษรมักจะเลอะ งาม วิทยานิพนธ์บางเล่มมีขนาดตัวอักษรที่พิมพ์หลายขนาดในเล่มเดียวกัน การอัดสำเนาไม่ประณีต ทำให้ข้อความเรียงไม่ตรงแนวอน ข้อบกพร่องในเรื่องนี้อาจจะเป็นข้อบกพร่องที่ยากแก่การควบคุมของผู้เขียนวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ เพราะส่วนใหญ่ผู้เขียนวิทยานิพนธ์มักจะจ้างเอกซeroxให้พิมพ์วิทยานิพนธ์ของตน เนื่องจากผู้เขียนวิทยานิพนธ์อาจจะไม่มีความเชี่ยวชาญในการพิมพ์ เอกซeroxที่รับผิดชอบงานพิมพ์อาจจะไม่มีความประณีตเพียงพอ เนื่องจากต้องรีบเร่งพิมพ์เป็นงานด่วน จึงทำให้มีการผิดพลาดในการพิมพ์ค่าบางค่า ค่าที่พิมพ์ผิดพลาดมากที่สุดคือคำว่า "ปรากฏ" ซึ่งมักจะพิมพ์ผิดโดยสะกดคล้ายตัว "ฎ" แทนที่จะเป็น "ฏ" ทั้งนี้ อาจจะทำให้เป็นความบกพร่องในการตรวจสอบความถูกต้องในการพิมพ์ของผู้เขียนวิทยานิพนธ์ด้วย วิทยานิพนธ์บางเล่มมีคำ "ปรากฏ" ทั้งที่สะกดถูกและผิดคละกันไปทั้งเล่ม

สรุปได้ว่าวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่มีข้อบกพร่องมากในเรื่อง "รูปแบบของรายงาน" รองลงมาคือ ลักษณะ "เนื้อหา" ส่วนลักษณะอื่น ๆ ถึงแม้จะจัดอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ก็ควรได้รับการปรับปรุงให้มีความรู้สูงยิ่งขึ้น

7. วิทยานิพนธ์สาขาบรรณารักษศาสตร์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น มีเนื้อหาต่าง ๆ กัน และสามารถไขประกอบการเรียนการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ได้เป็นอย่างดี จากการวิจัยพบว่า วิชา "หน้าที่ต่องสังคมของห้องสมุด" เป็นวิชาที่มีวิทยานิพนธ์จำนวนมากที่สุดที่ไขประกอบการเรียนการสอนได้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเฉพาะของวิชาดังกล่าวกว้างขวาง มุ่งให้ความรู้ความเข้าใจในค่านิยมหลังและแนวโน้มของบรรณารักษศาสตร์ ทั้งการสอนวิชานี้ในระดับปริญญาโท-บัณฑิตมุ่งศึกษาปัญหาด้านบรรณารักษศาสตร์ที่ท้าทายอยู่ในปัจจุบัน เช่น ปัญหาสถานภาพ

ของบรรณาธิการ สิ่งพิมพ์เกี่ยวกับลัทธิการเมือง ปัญหาของห้องสมุดมหาวิทยาลัย¹ ปัญหาของห้องสมุดประชาชน ฯลฯ วิทยานิพนธ์บรรณาธิการศาสตร์ก็มีเนื้อหาที่กว้างขวางครอบคลุมเนื้อเรื่องมากแขนง ดังนั้น ผู้เรียนและผู้สอนจะสามารถใช้วิทยานิพนธ์เพื่อศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจเป็นภูมิหลังประกอบวิชาดังกล่าวได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. จากการวิจัยพบว่า วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้แก้ปัญหาหรือปรับปรุงงาน แต่ในทางปฏิบัติเท่ากับว่า วิทยานิพนธ์เหล่านี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิตเท่านั้น เนื่องจากวิทยานิพนธ์เหล่านี้ไม่ได้รับการนำไปเผยแพร่และปฏิบัติให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวางโดยแท้จริง แม้บัณฑิตวิทยาลัยจะได้จัดพิมพ์ "รวมบทคัดย่อวิทยานิพนธ์" ออกเผยแพร่เป็นรายปี แต่ก็ไม่ได้ผลเท่าที่ควร สาขาวิชาบรรณาธิการศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบจัดดำเนินการเรียนการสอนวิชาดังกล่าว ควรจะได้ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยมากขึ้น เช่น อาจจะทำเนื้อหาของงานวิจัยสิ่งพิมพ์เผยแพร่ในรูปแบบบทความวารสาร นำผลการวิจัยและข้อเสนอแนะลงพิมพ์ในวารสารวิชาการ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานหรือสถาบันใด ก็ควรที่จะให้หน่วยงานหรือสถาบันนั้นได้ทราบด้วย เพื่อให้ผู้บริหารของหน่วยงานหรือสถาบันนั้นอาจจะได้แนวความคิดนำไปปรับปรุงงานของตนบ้าง การนำผลงานวิจัยเสนอต่อผู้บริหารนั้น อาจกระทำโดยสาขาวิชาบรรณาธิการศาสตร์ หรือโดยผู้ทำการวิจัยนั้น ๆ ในกรณีที่ผู้ทำงานวิจัยเป็นบุคลากรคนหนึ่งของหน่วยงานหรือสถาบัน ตัวอย่างของวิทยานิพนธ์ประเภทนี้ได้แก่ วิทยานิพนธ์เรื่องปัญหาการบริหาร

---

¹ อัมพร ทีชะระ, "การสอนวิชาห้องสมุดและสังคม," ใน บรรณาธิการ 20 (กรุงเทพมหานคร : แผนกวิชาบรรณาธิการศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509), หน้า 39-40.

งานห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ของ ดวงเนกร รัตนเสนีย์ เรื่องการใช้
บริการห้องสมุดของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ของ ทศนา หาญพล
เป็นต้น

2. จากการวิจัยพบว่าวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่มีขอบเขตเนื้อหาเรื่องภูมิหลังและ
บริการผู้อ่าน แต่ไม่มีวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับเรื่องบรรณารักษศาสตร์สากลฯ และวิธีวิจัย
ทั้งนี้ เพราะมีข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น การขาดแคลนเอกสารสำหรับค้นคว้าอ้างอิง การ
ขาดประสบการณ์ การขาดเงินอุดหนุน เป็นต้น ซึ่งอาจถือเป็นข้อบกพร่องประการหนึ่ง
ที่ไม่จำเป็นมากนักที่จะต้องศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าว แต่เรื่องที่น่าจะมีการศึกษาวิจัยให้
มากยิ่งขึ้น ได้แก่ เรื่องการจัดองค์กรและบริหารงาน และเรื่องบุคลากร เพราะทั้ง 2
เรื่องดังกล่าวจำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงไปพร้อมกัน เพื่อความก้าวหน้าของหน่วยงาน
การวิจัยพบว่า มีวิทยานิพนธ์เพียง 9 เล่ม จาก 70 เล่ม ที่ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการจัด
องค์กรและการบริหารงาน และมีวิทยานิพนธ์เพียง 2 เล่ม จาก 70 เล่ม ศึกษาเรื่อง
เกี่ยวกับบุคลากร ดังนั้น จึงสมควรที่ผู้ที่ทำการวิจัยต่อไปเลือกวิจัยปัญหาดังกล่าว เพื่อ
ที่จะได้นำผลจากการวิจัยมาปรับปรุงจัดการจัดองค์กรและการบริหารงาน และบุคลากร
หรืออาจนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้วางแผนริเริ่มในการจัดองค์กรและการบริหารงาน
เป็นต้น

3. จากการวิจัยพบว่า ถ้าแบ่งขอบเขตเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ตามประเภท
ห้องสมุดพบว่า มีผู้วิจัยเรื่องห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมากกว่าห้องสมุดประเภท
อื่น จึงน่าจะได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับห้องสมุดประเภทอื่น ๆ เพิ่มขึ้นบ้าง ทั้งนี้ เพื่อจะ
ได้นำผลการวิจัยไปช่วยในการพัฒนาห้องสมุดทุกประเภทของประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้า
อย่างทัดเทียมกัน เช่น ควรจะได้มีการวิจัยปัญหาเกี่ยวกับหอสมุดแห่งชาติ ซึ่งถือกันว่า
เป็นผู้นำทางด้านบริการห้องสมุดในระดับชาติ ทำหน้าที่เก็บ สงวนรักษาสิ่งพิมพ์ที่พิมพ์ขึ้น
ในประเทศ ฯลฯ เพื่อที่อาจจะนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงส่งเสริม

หอสมุดแห่งชาติให้เป็นสถาบันที่จะอำนวยความสะดวกอันยิ่งใหญ่ในการให้บริการการศึกษา
 ค้นคว้าเพิ่มพูนความรู้และสติปัญญาแก่ประชาชนในชาติ

นอกจากนั้นควรจะได้มีการวิจัยปัญหาที่เกี่ยวกับห้องสมุดโรงเรียน ซึ่งถือว่าเป็น
 เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมการศึกษาของเยาวชนในชาติ ในประเทศไทย
 มีโรงเรียนอยู่มากมายหลายแห่งกระจายอยู่ทั่วประเทศ แต่มีโรงเรียนจำนวนน้อยที่มี
 ห้องสมุดโรงเรียนที่ได้มาตรฐาน จึงควรศึกษาวิจัยปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับห้องสมุดโรง-
 เรียนเพิ่มมากขึ้น เพื่อนำผลการวิจัยมาเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ได้มีการ
 ปรับปรุงห้องสมุดโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน สามารถให้บริการทางวิชาการแก่ครูและ
 นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ควรจะได้แนะนำส่งเสริมให้นิสิตได้วิจัย
 ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษศาสตร์บ้าง แม้จะไม่ใช่เป็นเนื้อหาบรรณารักษ-
 ศาสตร์โดยตรง ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ที่อยู่ในแวดวงห้องสมุดและบรรณารักษศาสตร์ได้มีความรู้
 ในเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้กว้างขวางขึ้น ทั้งยังเป็นโอกาสให้ผู้ที่อยู่ในแวดวง
 อื่นได้หันมาสนใจแวดวงบรรณารักษศาสตร์ขึ้นบ้าง อย่างไรก็ตาม ใด่วิทยานิพนธ์บาง
 เล่มที่วิจัยเกี่ยวกับเรื่องราวอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เรื่องราวทางบรรณารักษศาสตร์โดยตรง แต่
 เป็นเรื่องที่น่าสนใจ เช่น เรื่องการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือภาษาไทยเกี่ยวกับการเมือง
 ที่จัดพิมพ์ขึ้นตั้งแต่วันที่ 14 ตุลาคม 2516 ถึงวันที่ 26 มกราคม 2518 ของ บุญเรือง
 เนียมหอม เรื่องการบริหารงานจดหมายเหตูในประเทศไทย ของ ทรงสรรค์ นิลกำแหง
 และเรื่องชีวประวัติและวิเคราะห์วรรณกรรมเรื่องสำคัญ ๆ ของ "ยาขอบ" (โชติ
 แพร่พันธุ์) ของ ผ่องพรรณ ลวนานนท์ เป็นต้น

5. โดยเกณฑ์การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ดังกล่าวรายละเอียดในบทที่ 3 แล้ว
 นั้น ปรากฏผลการวิจัยว่า วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่มีข้อบกพร่องในเรื่องรูปแบบของรายงาน
 ซึ่งส่วนใหญ่เนื่องมาจากข้อบกพร่องในเรื่องการพิมพ์ ตัวอักษรมักจะจาง วรรณยุกต์บางตัว

ไม่ชัดเจนหรือตกหาย การอัดสำเนาไม่ประณีต ผู้เขียนวิทยานิพนธ์สาขาบรรณารักษศาสตร์มักจะว่าจ้าง เอกชนให้พิมพ์วิทยานิพนธ์ของตน เอกชนที่รับพิมพ์อาจไม่มีความประณีตเพียงพอ จึงทำให้มีการผิดพลาดในการพิมพ์ตัวสะกดของคำบางคำ ทั้งการจ้างพิมพ์ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ดังนั้น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอาจจะจัดให้มีหน่วยงานเฉพาะที่ให้บริการการพิมพ์วิทยานิพนธ์ และคิดค่าบริการในราคาพอสมควร โดยไม่ออกระเบียบบังคับว่า ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ทุกคนต้องมาพิมพ์วิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ เพื่อช่วยลดค่าใช้จ่ายที่ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ต้องเสียให้แก่เอกชน และเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่มหาวิทยาลัยอีกทางหนึ่ง บุคลากรของหน่วยพิมพ์วิทยานิพนธ์คงกล่าวต้องได้รับการฝึกอบรมให้เชี่ยวชาญในการพิมพ์และเข้าใจหลักเกณฑ์การพิมพ์วิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี ให้สามารถพิมพ์วิทยานิพนธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อบกพร่องเรื่องรูปแบบของรายงานอีกลักษณะหนึ่ง คือ ข้อบกพร่องในการตรวจสอบความถูกต้องในการพิมพ์ วิทยานิพนธ์บางเล่มมีคำบางคำที่สะกดถูกและผิดสลับกันไปทั้งเล่ม ที่พบมากคือ คำว่า "ปรากฏ" ผู้เขียนวิทยานิพนธ์จึงควรเพิ่มความรอบคอบ ตรวจสอบและแก้ไขคำผิดให้ถูกต้องทั้งเล่ม การใช้ตัวสะกดผิด อาจทำให้ผู้พบเห็นที่ไม่ทราบจกจำไปใช้ผิดต่อ ๆ กันไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์เฉพาะรูปลักษณะและเนื้อหาของวิทยานิพนธ์เท่านั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรจะมีการวิจัยว่าได้มีการนำวิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไปใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงแนวใดบ้าง โดยการวิเคราะห์รูปแบบของการเผยแพร่ เนื้อหาวิทยานิพนธ์ที่ปรากฏในวรรณกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้ อาจจะทำเนื้วิจัยโดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้ผู้เขียนวิทยานิพนธ์แต่ละคนลงรายการบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ที่ผู้เขียนวิทยานิพนธ์เป็นผู้แต่งหรือผู้แต่งร่วม และได้อ้างอิงถึงวิทยานิพนธ์ของตนเอง นอกจากนี้ อาจจะทำวิจัยจากวารสารห้องสมุด วารสารวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เอกสารวิชาการบรรณารักษศาสตร์ และวิทยานิพนธ์ทางบรรณารักษ-

ศาสตร์ ฯลฯ เพื่อจะดูว่าได้มีการอ้างอิงวิทยานิพนธ์ดังกล่าวบ้างหรือไม่ และอ้างอิง โดยบุคคลในวงการห้องสมุดและบรรณารักษศาสตร์ หรือบุคคลในวิชาชีพอื่น

2. เนื่องจากได้มีการสอนบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาโทอีกแห่ง หนึ่ง คือที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ดังนั้น ควรจะได้วิเคราะห์วิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์ของมหาวิทยาลัยดังกล่าว โดยอาจจะนำแบบการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ในงานวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ และอาจวิจัยเปรียบเทียบวิทยานิพนธ์บรรณารักษศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย